

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2021-10-13
Besvaras senast
2021-10-20 kl. 12.00

Till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

2021/22:135 Den svenska slavhandeln

Regeringen har meddelat att man gett Forum för levande historia uppdraget att ta fram utbildningsmaterial till skolor för att öka kunskapen om Sveriges roll i den transatlantiska slavhandeln. Till detta skjuter man 1,7 miljoner kronor.

Miljöpartiets språkrör, tillika jämställdhets- och bostadsminister, Märta Stenevi, säger till Dagens Nyheter att ”slavhandeln är en del av berättelsen om Sverige” och att kunskapsnivån om denna del av Sveriges historia är påfallande låg.

Bortsett från vikingatiden och den äldre medeltiden bedrevs svensk slavhandel under stormaktstiden 1650–1658 och efter den gustavianska tiden, från 1784 till 1847, där den lilla svenska kolonin Saint-Barthélemy i Karibien fungerade som transitplats för andra länders slavhandel. I Sverige förbjöds slaveri och slavhandel redan 1335.

För Sveriges del var slavhandeln en mycket marginell företeelse jämfört med andra länder. Trots det vill regeringen nu sätta fokus på den svenska delen och ge Forum för levande historia, vars huvuduppdrag är att särskilt informera om Förintelsen och kommunismens brott mot mänskligheten och sträva efter att stärka människors vilja att aktivt verka för alla människors lika värde, i uppdrag att framhålla Sveriges skuld i den internationella slavhandeln. Syftet är att man tror detta ska minska afrofofin och rasismen i Sverige.

”Det krävs mer än kunskap för att få bukt med rasism, men det här är ett sätt att belysa frågan”, säger Stenevi till Dagens Nyheter och meddelar att man också vill skärpa diskrimineringslagen och ge DO bättre verktyg för att motverka diskriminering.

Vetenskapsrådet konstaterar i sin rapport *Rasism på arbetsmarknaden: En inventering av forskningsläget 2017*, att ”termen ’rasism’ i princip inte alls förekommer inom vissa forskningsfält, och att [...] ’afrofobi’ sällan förekommer som kategoriserande termer i den vetenskapliga litteraturen. Forskning relevant för kartläggningen görs, men man använder inte just de termer som specificerades i uppdraget”.

I kartläggningen *Erfarenheter av rasism i kontakt med svenska myndigheter och andra offentliga verksamheter – en kunskapsöversikt*, som Mångkulturellt

centrum har gjort på uppdrag av Forum för levande historia, visar kunskapsöversikten att ”det finns erfarenheter av rasism i människors kontakter med svenska myndigheter och andra offentliga verksamheter, men också att bilden är ofullständig. Det saknas kunskap om hur rasism drabbar olika grupper, och hur detta förändrats över tid, eftersom det saknas empiriska undersökningar och även jämförande studier”.

Hur omfattande afrofobi är i Sverige är således inte vetenskapligt belagt. Trots detta vill nu regeringen satsa särskilda medel på att lyfta fram svensk historia och skuldbelägga svenska folket.

Regeringens oikofobi gör att man gärna vill skapa narrativet om att Sverige och svenska folket har en enda mörk historia som vi bör skämmas över. Det finns givetvis inslag i vår historia, precis som i alla andra länders, som är minst sagt otrevliga och mörka, men det finns också väldigt mycket vi kan vara stolta över. En sådan aspekt är att Sverige, tvärtemot vad regeringen genom sitt uppdrag ger sken av, varit ett land i stort sett utan slaveri i modern tid. Snarare tog svenskar initiativ på 1700-talet att samla in medel för att friköpa svenskar som var slavar i Nordafrika. Detta är en mycket viktig skillnad jämfört med en del andra länder. Regeringen har dock inte visat något särskilt intresse av att särskilt lyfta fram dessa delar, utan i stället fokuserar man på det negativa, om än för Sveriges del mycket marginella historiska företeelser.

Med anledning av detta vill jag fråga kultur- och demokratiminister Amanda Lind:

Anser ministern att afrofobi bäst motverkas genom uppdraget till Forum för levande historia, och baseras beslutet om att tillsätta uppdraget på någon ny vetenskaplig forskning om hur omfattande afrofobi är i Sverige?

.....
Björn Söder (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch